

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/181/2017
Identifikačné číslo spisu:	1416200161
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1416200161.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa J. B., bývajúc u matky a zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova č. 7/A, dieťa matky L. Q., bývajúcej v Q. a otca L. B., bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Stanislavom Pavlom, advokátom so sídlom v Bratislave, Šancová č. 58, o zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 25 P 9/2016, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 15. júna 2017 sp.zn. 11 CoP 247/2017, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 15. júna 2017 sp.zn. 11 CoP 247/2017
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len súd „prvej inštancie“) rozsudkom z 13. februára 2017 č.k. 25 P 9/2016-163 zamietol návrh otca na zníženie výživného pre maloletú a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 15. júna 2017 sp.zn. 11 CoP 247/2017 odmietol odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu spisu, podľa ktorého rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi otca doručený 9. marca 2017, čo potvrdil svojim podpisom na doručení (č.l. 171 spisu). Lehota na podanie odvolania mu začala plynúť 10. marca 2017 [§ 121 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] a uplynula 24. marca 2017. Odvolací súd ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolanie podal otec elektronicky na súd prvej inštancie 25. marca 2017 a na poštu 25. marca 2017, teda po zákonom stanovenej lehote, pričom súdu prvej inštancie bolo odvolanie doručené 27. marca 2017 (podané elektronicky) a 28. marca 2017 (podané na pošte). Z obsahu listiny preukazujúcej doručovanie rozhodnutia v elektronickej podobe je zrejmé, že odvolanie proti rozhodnutiu bolo odoslané právnomu zástupcom otca 25. marca 2017 o 0.00 hod., teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktorá uplynula 24. marca 2017. Vzhľadom na skutočnosť, že otec podal odvolanie po uplynutí zákonom

stanovenej lehoty, odvolací súd jeho odvolanie bez vecného preskúmania správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a/ CSP odmietol.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal otec dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, t.j. že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Otec v dovolaní uviedol, že súd prvej inštancie pochybil a odovzdal odvolaciemu súdu neúplný spis, na základe ktorého došlo k nesprávnemu posúdeniu procesných podmienok podaného odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Podľa otca tým, že so spisom v merite veci samej došlo k jeho manipulácii, boli porušené jeho práva na spravodlivý proces. Tvrdenie a zistenie, že podľa obsahu spisu malo byť preukázané odoslanie odvolania otca prostredníctvom jeho právneho zástupcu elektronicky 25. marca 2017 o 0.00 hod., označil otec za nepravdivé. Dovolaciemu súdu predložil potvrdenie podateľne súdu prvej inštancie, v zastúpení L. L. že v súlade s § 109 ods. 1 CSP bolo odvolanie v elektronickej forme odoslané 24. marca 2017 o 23:59:41 do elektronickej podateľne súdu prvej inštancie, teda počas lehoty na podanie odvolania. Podľa rozvrhu práce súdu prvej inštancie pre rok 2017 bola poverená pani L. L. a S. A. zabezpečením chodu elektronickej podateľne prijímaním podaní, ich spracovaním v aplikačnom systéme „elektronická podateľňa“. S poukazom na uvedené potvrdenie z elektronickej podateľne súdu prvej inštancie má otec za to, že lehota na podanie odvolania bola zachovaná, nakoľko úkon bol vykonaný o 23:59:41 v posledný deň lehoty 24. marca 2017 a odvolanie bolo v súlade s § 125 ods. 2 CSP aj v listinnej podobe doručené súdu prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené otec navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a zároveň zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že s návrhom otca o zníženie výživného nesúhlasí. Podľa matky sa otec o maloletú vôbec nezaujíma a ide mu len o to, aby neplatil výživné, resp. aby platil len minimálnu čiastku, čo je vzhľadom na zdravotný stav maloletej absolútne nedostačujúce.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, aj rozhodnutie odvolacieho súdu odporúča potvrdiť. Zníženie vyživovacej povinnosti zo strany otca nie je podľa názoru kolízneho opatrovníka v záujme maloletej, ktorá už dovŕšila vek šesťnásť rokov a je navyše ťažko zdravotne postihnutá.

6. Konanie o výžive maloletého je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v § 111 a nasl. zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) ako konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Ustanovenie § 76 CMP vymedzuje prípady, v ktorých (v pôsobnosti tohto zákona) dovolanie prípustné nie je; neupravuje teda, kedy (v pôsobnosti tohto zákona) je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o vec, na ktorú by sa vzťahoval § 76 CMP, bolo potrebné aplikovať § 2 CMP. Prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Podľa § 77 CMP dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP), a to oprávnenou osobou, zastúpenou advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

11. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (pozri § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba

tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. V danom prípade otec uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa u určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania otca odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

17. Podľa § 121 ods. 5 CSP lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

18. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

19. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

20. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca otca si rozsudok súdu prvej inštancie prevzal 9. marca 2017 (doručenka na č.l. 171 spisu), a teda posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na piatok 24. marca 2017. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu listiny preukazujúcej doručovanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v elektronickej podobe (č.l. 172 spisu), z ktorej vyplýva, že predmetné odvolanie bolo e-mailom odoslané právnym zástupcom otca 25. marca 2017 o 0.00 hod., teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a/ CSP odmietol.

21. K dovolaniu voči rozhodnutiu odvolacieho súdu otec následne priložil potvrdenie o správe elektronického doručovania odvolania otca elektronickou podateľňou súdu prvej inštancie (č.l. 211 spisu), z ktorého vyplýva, že predmetné podanie - odvolanie otca bolo odoslané 24. marca 2017 o 23:59:41. Uvedené potvrdenie bolo odoslané 27. marca 2017 z e-mailovej adresy pani L. L. (L.>), pričom podľa rozvrhu práce súdu prvej inštancie pre rok 2017 priloženému k dovolaniu otca boli pani L. L. a pani S. A. poverené zabezpečením chodu elektronickej podateľne prijímaním podaní, ich spracovaním v aplikačnom systéme „elektronická podateľňa“. V súlade s § 125 ods. 2 CSP takto

elektronicky podané odvolanie otec dodatočne doručil súdu prvej inšancie v listinnej podobe 28. marca 2017 (č.l. 177 spisu).

22. Nakoľko odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní otca nemal k dispozícii potvrdenie o správe elektronického doručovania odvolania otca elektronickou podateľňou súdu prvej inšancie z 27. marca 2017 (č.l. 211 spisu), ktoré otec priložil až k dovolaniu, odvolací súd prihliadol na listinu preukazujúcu doručovanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inšancie v elektronickej podobe (č.l. 172 spisu), podľa ktorej bolo odvolanie e-mailom odoslané 25. marca 2017 o 0.00 hod., t.j. po lehote.

23. Výkonaným šetrením bolo 31. augusta 20147 v podateľni súdu prvej inšancie zistené, že e-mail na č.l. 211 podateľňa už nemá k dispozícii, keďže všetky staršie e-mailové správy sú z dôvodu obmedzenej kapacity servera vymazávané (úradný záznam na č.l. 224 spisu).

24. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. V prípade, ak všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (tak napr. III. ÚS 331/04, III. ÚS 249/08, IV. ÚS 379/08).

25. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že nebolo mimo rozumných pochybností preukázané, že otec podal opravný prostriedok - odvolanie oneskorene. Preto ak odvolací súd odmietol odvolanie otca ako oneskorene podané, odňal mu svojim konaním a rozhodnutím právo, aby na základe jeho včas podaného odvolania bolo ním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inšancie preskúmané odvolacím súdom (porovnaj R 23/1994), t.j. týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil otcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a otec opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

26. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

27. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.